

ROZPORZĄDZENIE WYKONAWCZE KOMISJI (UE) 2022/1361**z dnia 28 lipca 2022 r.****zmieniające rozporządzenie (UE) nr 748/2012 w odniesieniu do zadań właściwych organów w zakresie certyfikacji, nadzoru i egzekwowania prawodawstwa w ramach wdrażania przepisów dotyczących organizacji uczestniczących w projektowaniu i produkcji statków powietrznych wykorzystywanych w lotnictwie sportowym i rekreacyjnym**

KOMISJA EUROPEJSKA,

uwzględniając Traktat o funkcjonowaniu Unii Europejskiej,

uwzględniając rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2018/1139 z dnia 4 lipca 2018 r. w sprawie wspólnych zasad w dziedzinie lotnictwa cywilnego i utworzenia Agencji Unii Europejskiej ds. Bezpieczeństwa Lotniczego oraz zmieniające rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 2111/2005, (WE) nr 1008/2008, (UE) nr 996/2010, (UE) nr 376/2014 i dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2014/30/UE i 2014/53/UE, a także uchylające rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 552/2004 i (WE) nr 216/2008 i rozporządzenie Rady (EWG) nr 3922/91 ⁽¹⁾, w szczególności jego art. 62 ust. 14 i 15,

a także mając na uwadze, co następuje:

- (1) W rozporządzeniu Komisji (UE) nr 748/2012 ⁽²⁾ ustanowiono wymagania dotyczące certyfikacji wyrobów, części i akcesoriów cywilnych statków powietrznych, a także silników, śmigieł i części, które mają być w nich instalowane, w zakresie zdatności do lotu i ochrony środowiska, w tym certyfikacji organizacji projektujących i produkujących.
- (2) W rozporządzeniu delegowanym Komisji (UE) 2022/1358 ⁽³⁾ ustanowiono proste i proporcjonalne przepisy dotyczące statków powietrznych wykorzystywanych w lotnictwie sportowym i rekreacyjnym, które są racjonalne pod względem kosztów i zmniejszają niepotrzebne obciążenia administracyjne i finansowe organizacji uczestniczących w projektowaniu i produkcji tego rodzaju statków powietrznych, przy jednoczesnym utrzymaniu niezbędnych poziomów bezpieczeństwa.
- (3) W związku z tym należy również przewidzieć odpowiednie przepisy dotyczące zadań właściwych organów w zakresie certyfikacji, nadzoru i egzekwowania prawodawstwa, aby zapewnić jednolite wdrożenie prostych i proporcjonalnych przepisów wprowadzonych rozporządzeniem delegowanym (UE) 2022/1358 w odniesieniu do statków powietrznych przeznaczonych przede wszystkim do użytku sportowego i rekreacyjnego.
- (4) W rozporządzeniu delegowanym (UE) 2022/1358 przewidziano wystarczający okres przejściowy dla organizacji uczestniczących w projektowaniu i produkcji tego rodzaju statków powietrznych, aby zapewnić przestrzeganie przez nie nowych przepisów i procedur wprowadzonych tym rozporządzeniem. Ten sam okres przejściowy powinien mieć zastosowanie w odniesieniu do przepisów dotyczących właściwych organów.
- (5) Należy zatem zmienić rozporządzenie (UE) nr 748/2012.
- (6) Środki przewidziane w niniejszym rozporządzeniu są zgodne z opinią nr 05/2021 ⁽⁴⁾ wydaną przez Agencję Unii Europejskiej ds. Bezpieczeństwa Lotniczego zgodnie z art. 76 ust. 1 rozporządzenia (UE) 2018/1139.
- (7) Środki przewidziane w niniejszym rozporządzeniu są zgodne z opinią komitetu ustanowionego zgodnie z art. 127 ust. 1 rozporządzenia (UE) 2018/1139,

⁽¹⁾ Dz.U. L 212 z 22.8.2018, s. 1.

⁽²⁾ Rozporządzenie Komisji (UE) nr 748/2012 z dnia 3 sierpnia 2012 r. ustanawiające przepisy wykonawcze dotyczące certyfikacji statków powietrznych i związanych z nimi wyrobów, części i akcesoriów w zakresie zdatności do lotu i ochrony środowiska oraz dotyczące certyfikacji organizacji projektujących i produkujących (Dz.U. L 224 z 21.8.2012, s. 1).

⁽³⁾ Rozporządzenie delegowane Komisji (UE) 2022/1358 z dnia 2 czerwca 2022 r. zmieniające rozporządzenie (UE) nr 748/2012 w odniesieniu do wdrożenia bardziej proporcjonalnych wymogów dotyczących statków powietrznych wykorzystywanych w lotnictwie sportowym i rekreacyjnym (Dz.U. L 205 z 5.8.2022, s. 7).

⁽⁴⁾ Opinia 05/2021 z dnia 22 października 2021 r. Agencji Unii Europejskiej ds. Bezpieczeństwa Lotniczego, część 21 Light – Certyfikacja i deklaracja zgodności projektowej statków powietrznych wykorzystywanych w lotnictwie sportowym i rekreacyjnym oraz związanych z nimi wyrobów i części, a także deklaracja zdolności projektowej i produkcyjnej organizacji, <https://www.easa.europa.eu/document-library/opinions/opinion-052021>.

PRZYJMUJE NINIEJSZE ROZPORZĄDZENIE:

Artykuł 1

W załączniku Ib (część 21 Light) do rozporządzenia Komisji (UE) nr 748/2012 wprowadza się zmiany zgodnie z załącznikiem do niniejszego rozporządzenia.

Artykuł 2

Niniejsze rozporządzenie wchodzi w życie dwudziestego dnia po jego opublikowaniu w *Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej*.

Niniejsze rozporządzenie stosuje się od dnia 25 sierpnia 2023 r.

Niniejsze rozporządzenie wiąże w całości i jest bezpośrednio stosowane we wszystkich państwach członkowskich.

Sporządzono w Brukseli dnia 28 lipca 2022 r.

W imieniu Komisji
Przewodnicząca
Ursula VON DER LEYEN

ZAŁĄCZNIK

W załączniku Ib (część 21 Light) do rozporządzenia Komisji (UE) nr 748/2012 wprowadza się następujące zmiany:

1) dodaje się pkt 21L.1 oraz 21L.2 w brzmieniu:

„21L.1 Zakres

- a) Sekcja A niniejszego załącznika (część 21 Light) określa przepisy regulujące prawa i obowiązki następujących osób, których główne miejsce prowadzenia działalności znajduje się w państwie członkowskim:
1. wnioskodawcy ubiegającego się o dowolny certyfikat, który ma zostać wydany zgodnie z niniejszym załącznikiem, oraz posiadacza takiego certyfikatu;
 2. osób fizycznych i prawnych deklarujących, zgodnie z niniejszym załącznikiem, zgodność projektową, zdolności projektowe lub zdolności produkcyjne lub zamierzających złożyć takie deklaracje;
 3. podpisującego oświadczenie o zgodności statku powietrznego lub autoryzowane poświadczenie produkcji/obsługi (formularz 1 EASA) silnika, śmigła lub części wyprodukowanych zgodnie z niniejszym załącznikiem.
- b) Sekcja B niniejszego załącznika określa przepisy regulujące certyfikację, nadzór i egzekwowanie prawodawstwa przez Agencję i właściwe organy krajowe zgodnie z niniejszym załącznikiem oraz określa wymagania dotyczące ich systemów administrowania i zarządzania związanych z wykonywaniem tych zadań.

21L.2 Właściwy organ

Do celów niniejszego załącznika »właściwym organem« jest:

- a) w odniesieniu do sekcji A podczęść A,
1. dla organizacji projektujących – Agencja;
 2. dla organizacji produkującej – organ wyznaczony przez państwo członkowskie, w którym dana organizacja ma główne miejsce prowadzenia działalności; bądź Agencja, jeżeli odpowiedzialność została przeniesiona na Agencję zgodnie z art. 64 lub 65 rozporządzenia (UE) 2018/1139;
- b) w odniesieniu do sekcji A podczęści B, C, D, E, F, J, K, M, N i Q – Agencja;
- c) w odniesieniu do sekcji A podczęści G, H, I i R – organ wyznaczony przez państwo członkowskie, w którym dana organizacja ma główne miejsce prowadzenia działalności; bądź Agencja, jeżeli odpowiedzialność została przeniesiona na Agencję zgodnie z art. 64 lub 65 rozporządzenia (UE) 2018/1139;
- d) w odniesieniu do sekcji A podczęść P:
1. dla statków powietrznych zarejestrowanych w państwie członkowskim – organ wyznaczony przez państwo członkowskie rejestru;
 2. dla niezarejestrowanych statków powietrznych – organ wyznaczony przez państwo członkowskie, które nadało znaki rejestracyjne;
 3. na potrzeby zatwierdzenia warunków lotu związanych z bezpieczeństwem projektu – Agencja.”;

2) w sekcji B wprowadza się następujące zmiany:

a) dodaje się podczęść A w brzmieniu:

„PODCZEŚĆ A — PRZEPISY OGÓLNE**21L.B.11 Dokumentacja nadzorcza**

Właściwy organ udostępnia odpowiedniemu personelowi wszystkie akty ustawodawcze, normy, zasady, publikacje techniczne i powiązane dokumenty, aby umożliwić mu wykonywanie zadań i wywiązywanie się z obowiązków.

21L.B.12 Wymiana informacji

- a) Właściwy organ państwa członkowskiego i Agencja dzielą się udostępnianymi im – w ramach realizowanego przez nie badania i nadzoru zgodnie z niniejszą sekcją – informacjami, które są istotne dla drugiej strony w kontekście wykonywania zadań związanych z certyfikacją, nadzorem lub egzekwowaniem prawodawstwa na podstawie niniejszej sekcji.
- b) Właściwy organ państwa członkowskiego i Agencja koordynują badania ukierunkowane na wyroby oraz nadzór nad projektowaniem i produkcją wyrobów i części objętych niniejszym załącznikiem, w tym – w razie potrzeby – przeprowadzanie wspólnych wizytacji nadzorczych.

21L.B.13 Informowanie Agencji

- a) Właściwy organ państwa członkowskiego powiadamia Agencję o wszelkich istotnych problemach związanych z wykonaniem rozporządzenia (UE) 2018/1139 oraz aktów delegowanych i wykonawczych przyjętych na jego podstawie, w terminie 30 dni od dnia pojawienia się tych problemów.
- b) Nie naruszając przepisów rozporządzenia (UE) nr 376/2014 oraz aktów delegowanych i wykonawczych do niego, właściwy organ państwa członkowskiego przekazuje jak najszybciej Agencji wszelkie istotne dla bezpieczeństwa informacje pochodzące ze zgłoszeń zdarzeń rejestrowanych w krajowej bazie danych, jak określono w art. 6 ust. 6 rozporządzenia (UE) nr 376/2014.

21L.B.14 Dyrektywy zgodności do lotu otrzymane od państw trzecich

W przypadku gdy właściwy organ państwa członkowskiego otrzyma od właściwego organu państwa trzeciego dyrektywę zgodności do lotu, przekazuje ją Agencji.

21L.B.15 Natychmiastowa reakcja na problem w zakresie bezpieczeństwa

- a) Nie naruszając przepisów rozporządzenia (UE) nr 376/2014 oraz aktów delegowanych i wykonawczych do niego, właściwy organ państwa członkowskiego wdraża system służący do odpowiedniego gromadzenia, analizowania i rozpowszechniania informacji o bezpieczeństwie.
- b) Agencja wdraża system służący do odpowiedniego analizowania wszelkich otrzymanych istotnych informacji o bezpieczeństwie i bez zbędnej zwłoki przekazuje państwom członkowskim i Komisji wszelkie informacje (w tym zalecenia lub działania naprawcze, jakie należy podjąć), które są im niezbędne do zareagowania w odpowiednim czasie na problem w zakresie bezpieczeństwa dotyczący wyrobów, części, osób lub organizacji podlegających przepisom rozporządzenia (UE) 2018/1139 oraz aktów delegowanych i wykonawczych przyjętych na jego podstawie.
- c) Po otrzymaniu informacji, o których mowa w lit. a) i b), właściwy organ państwa członkowskiego stosuje odpowiednie środki, aby rozwiązać problem w zakresie bezpieczeństwa.
- d) O środkach wprowadzanych zgodnie z pkt 21L.B.15 lit. c) niezwłocznie informowane są wszystkie osoby lub organizacje, które są zobowiązane do ich przestrzegania na mocy rozporządzenia (UE) 2018/1139 oraz aktów delegowanych i wykonawczych przyjętych na jego podstawie. Właściwy organ państwa członkowskiego powiadamia również o tych środkach Agencję oraz, w razie konieczności podjęcia wspólnych działań, inne zainteresowane państwa członkowskie.

21L.B.16 System zarządzania

- a) Właściwy organ ustanawia i utrzymuje system zarządzania obejmujący co najmniej:
 1. udokumentowane strategie i procedury opisujące jego strukturę organizacyjną oraz środki i metody zapewnienia zgodności z rozporządzeniem (UE) 2018/1139 i rozporządzeniem (UE) nr 376/2014 oraz aktami delegowanymi i wykonawczymi przyjętymi na ich podstawie. Procedury muszą być aktualizowane i wykorzystywane jako podstawowe dokumenty robocze na użytek wewnętrzny danego właściwego organu podczas wykonywania wszelkich powiązanych zadań;

2. personel w liczbie wystarczającej do wykonywania zadań i wywiązywania się z obowiązków. Należy wprowadzić system planowania dostępności personelu, umożliwiający odpowiednie wykonywanie wszystkich zadań;
 3. personel posiadający kwalifikacje do wykonywania przydzielonych mu zadań oraz konieczną wiedzę, doświadczenie, a także wstępne i okresowe przeszkolenie zapewniające stały poziom kompetencji;
 4. odpowiednie zaplecze i pomieszczenia biurowe umożliwiające wykonanie przydzielonych zadań;
 5. funkcję monitorowania zgodności systemu zarządzania z odpowiednimi wymaganiami oraz adekwatności procedur, łącznie z ustanowieniem procesu audytu wewnętrznego i procesu zarządzania ryzykiem w zakresie bezpieczeństwa. Funkcja monitorowania zgodności musi obejmować system zapewniający zwrotne informowanie wyższej kadry kierowniczej właściwego organu o wynikach audytu, aby w razie potrzeby zapewnić podjęcie działań naprawczych;
 6. osobę lub grupę osób odpowiedzialnych przed wyższą kadrami kierowniczymi właściwego organu za proces monitorowania zgodności.
- b) W odniesieniu do poszczególnych obszarów działalności uwzględnionych w systemie zarządzania właściwy organ wyznacza co najmniej jedną osobę ponoszącą całkowitą odpowiedzialność za zarządzanie odpowiednim zadaniem (odpowiednimi zadaniami).
- c) Właściwy organ ustanawia procedury udziału we wzajemnej wymianie wszystkich niezbędnych informacji z wszelkimi innymi zainteresowanymi właściwymi organami oraz udzielania im pomocy, niezależnie od tego, czy są to organy z tego samego państwa członkowskiego, czy z innych państw członkowskich, w tym:
1. informacji na temat wszystkich sformułowanych ustaleń i wszelkich działań następczych podjętych w wyniku nadzoru nad osobami i organizacjami, które prowadzą działalność na terytorium danego państwa członkowskiego, ale są certyfikowane przez właściwy organ innego państwa członkowskiego lub Agencję;
 2. wszelkich informacji związanych z obowiązkowym i dobrowolnym zgłaszaniem zdarzeń zgodnie z wymogami pkt 21L.A.3.
- d) Egzemplarz procedur dotyczących systemu zarządzania właściwego organu państwa członkowskiego, wraz z wszelkimi późniejszymi zmianami tych procedur, udostępnia się Agencji do celów standaryzacji.

21L.B.17 Przydział zadań kwalifikowanym jednostkom

- a) Właściwy organ może przydzielić kwalifikowanym jednostkom zadania związane z certyfikacją początkową lub ciągłym nadzorem nad wyrobami i częściami, a także nad osobami fizycznymi lub prawnymi podlegającymi rozporządzeniu (UE) 2018/1139 oraz aktom delegowanym i wykonawczym przyjętym na jego podstawie. Przydzielając zadania, właściwy organ upewnia się, że:
1. wprowadził system wstępnej i dalszej oceny spełniania przez kwalifikowaną jednostkę wymagań załącznika VI («Zasadnicze wymogi dotyczące kwalifikowanych jednostek») do rozporządzenia (UE) 2018/1139. System ten oraz wyniki oceny muszą być dokumentowane;
 2. zawarł z tą kwalifikowaną jednostką udokumentowane porozumienie, zatwierdzone przez obydwie strony na odpowiednim szczeblu zarządzania, które wyraźnie określa:
 - (i) zadania, jakie należy wykonywać;
 - (ii) deklaracje, sprawozdania i rejestry, jakie należy przekazywać;
 - (iii) warunki techniczne, które należy spełnić podczas realizacji przedmiotowych zadań;
 - (iv) stosowne ubezpieczenie od odpowiedzialności;
 - (v) poziom ochrony informacji uzyskiwanych podczas realizacji przedmiotowych zadań.

- b) Właściwy organ zapewnia, by procesy audytu wewnętrznego i zarządzania ryzykiem w zakresie bezpieczeństwa, wymagane zgodnie z pkt 21L.B.16 lit. a) ppkt 5, obejmowały wszystkie zadania z zakresu certyfikacji i ciągłego nadzoru wykonywane w jego imieniu przez kwalifikowaną jednostkę.

21L.B.18 **Zmiany w systemie zarządzania**

- a) Właściwy organ musi posiadać system służący do identyfikacji zmian wpływających na jego zdolność do wykonywania zadań oraz wywiązywania się z obowiązków określonych w rozporządzeniu (UE) 2018/1139 i rozporządzeniu (UE) nr 376/2014 oraz aktach delegowanych i wykonawczych przyjętych na ich podstawie. System ten musi umożliwiać mu podejmowanie działań niezbędnych do zachowania adekwatności i skuteczności jego systemu zarządzania.
- b) Właściwy organ musi aktualizować swój system zarządzania w odpowiednim terminie, aby odzwierciedlać wszelkie zmiany w rozporządzeniu (UE) 2018/1139 i rozporządzeniu (UE) nr 376/2014 oraz aktach delegowanych i wykonawczych przyjętych na ich podstawie, zapewniając ich skuteczne wdrożenie.
- c) Właściwy organ państwa członkowskiego powiadamia Agencję o wszelkich zmianach mających wpływ na jego zdolność do wykonywania zadań i obowiązków przewidzianych w rozporządzeniu (UE) 2018/1139 i rozporządzeniu (UE) nr 376/2014 oraz aktach delegowanych i wykonawczych przyjętych na ich podstawie.

21L.B.19 **Rozstrzygnięcie sporów**

Właściwy organ państwa członkowskiego ustanawia tryb rozstrzygnięcia sporów w ramach swoich udokumentowanych procedur.

21L.B.20 **Prowadzenie dokumentacji**

- a) Właściwy organ ustanawia system prowadzenia dokumentacji, umożliwiający odpowiednie przechowywanie, dostępność i rzetelne monitorowanie:
1. udokumentowanych strategii i procedur dotyczących systemu zarządzania;
 2. szkolenia, kwalifikacji i upoważniania swojego personelu;
 3. powierzania zadań, co obejmuje elementy wymagane zgodnie z pkt 21L.B.17, a także szczegółowy opis powierzonych zadań;
 4. procesów certyfikacji oraz ciągłego nadzoru nad certyfikowanymi i zadeklarowanymi organizacjami, w tym:
 - (i) wniosków o wydanie certyfikatu;
 - (ii) deklaracji zdolności;
 - (iii) deklaracji zgodności projektowej;
 - (iv) programu sprawowania ciągłego nadzoru właściwego organu, obejmującego całą dokumentację ocen, audytów i inspekcji;
 - (v) wydanych certyfikatów, w tym wszelkich w tych certyfikatach;
 - (vi) kopii programu sprawowania nadzoru, z wykazem dat planowanych oraz przeprowadzonych audytów;
 - (vii) kopii wszelkiej formalnej korespondencji;
 - (viii) zaleceń dotyczących wydania lub przedłużenia certyfikatu lub kontynuacji rejestracji deklaracji, szczegółowych informacji na temat ustaleń niezgodności i działań podjętych przez organizację w celu ich usunięcia, w tym daty zamknięcia każdego punktu, działań w zakresie egzekwowania prawodawstwa i uwag;

- (ix) wszelkich sprawozdań z ocen, audytów i inspekcji wydanych przez inny właściwy organ;
 - (x) kopii wszystkich podręczników, procedur i procesów organizacji lub instrukcji oraz zmian do nich;
 - (xi) kopii wszelkich innych dokumentów zatwierdzonych przez właściwy organ;
5. oświadczeń o zgodności statku powietrznego (formularz 52B EASA) lub autoryzowanych poświadczeń produkcji/obsługi (formularz 1 EASA) silników, śmigieł lub części, które poddał inspekcji zgodnie z podczęścią R niniejszego załącznika.
- b) Właściwy organ państwa członkowskiego uwzględni w dokumentacji:
1. ewaluację wszelkich alternatywnych sposobów spełnienia wymagań zaproponowanych przez organizację i powiadomienia Agencji o tych sposobach oraz ocenę wszelkich alternatywnych sposobów spełnienia wymagań stosowanych przez sam właściwy organ;
 2. informacje o bezpieczeństwie przekazane zgodnie z pkt 21L.B.13 i środki następcze;
 3. stosowanie przepisów dotyczących środków zabezpieczających i elastyczności zgodnie z art. 71 ust. 1 i art. 76 ust. 4 rozporządzenia (UE) 2018/1139.
- c) Właściwy organ prowadzi wykaz wszystkich certyfikatów, które wydał, oraz deklaracji, które zarejestrował.
- d) Całość dokumentacji, o której mowa w lit. a), b) i c), przechowuje się przez co najmniej 5 lat, z zastrzeżeniem mających zastosowanie przepisów o ochronie danych.
- e) Całość dokumentacji, o której mowa w lit. a), b) i c), udostępnia się na żądanie właściwemu organowi innego państwa członkowskiego lub Agencji.

21L.B.21 Ustalenia i uwagi

- a) Jeżeli w trakcie prowadzenia badania lub nadzoru lub w jakikolwiek inny sposób właściwy organ wykryje niezgodność z mającymi zastosowanie wymaganiami rozporządzenia (UE) 2018/1139 oraz aktów delegowanych i wykonawczych przyjętych na jego podstawie, z procedurą lub podręcznikiem wymaganymi na mocy tych przepisów, bądź z certyfikatem lub deklaracją wydanymi zgodnie z tymi przepisami, zgłasza dane ustalenie bez uszczerbku dla jakichkolwiek dodatkowych działań wymaganych tymi przepisami.
- b) Właściwy organ musi dysponować systemem analizy ustaleń pod kątem ich znaczenia dla bezpieczeństwa.

Właściwy organ stwierdza ustalenie niezgodności poziomu pierwszego w przypadku wykrycia jakiegokolwiek istotnej niezgodności, która obniża bezpieczeństwo lub poważnie zagraża bezpieczeństwu lotu lub – w przypadku organizacji projektujących – która może prowadzić do niekontrolowanej niezgodności i potencjalnego stanu niebezpiecznego, jak określono w pkt 21L.B.23; ustalenia poziomu pierwszego obejmują między innymi następujące przypadki:

1. jakiegokolwiek nieudzielenie właściwemu organowi dostępu do należących do organizacji bądź osoby fizycznej lub prawnej obiektów, o których mowa w pkt 21L.A.10, podczas zwykłych godzin pracy po dwóch pisemnych żądaniach;
2. podawanie nieprawdziwych informacji lub fałszowanie dokumentów dowodowych;
3. wszelkie dowody nadużyć lub nieuprawnionego użycia certyfikatu, deklaracji lub oświadczenia wydanych zgodnie z niniejszym załącznikiem;
4. brak kierownika odpowiedzialnego lub dyrektora organizacji projektującej, stosownie do przypadku.

Właściwy organ stwierdza ustalenie niezgodności poziomu drugiego w przypadku wykrycia jakiegokolwiek niezgodności z mającymi zastosowanie wymaganiami rozporządzenia (UE) 2018/1139 oraz aktów delegowanych i wykonawczych przyjętych na jego podstawie, z procedurą lub podręcznikiem wymaganymi na mocy tych przepisów, bądź z deklaracją wydaną zgodnie z tymi przepisami, które to ustalenie nie zostało sklasyfikowane jako ustalenie poziomu pierwszego.

- c) Właściwy organ powiadamia na piśmie organizację bądź osobę fizyczną lub prawną o danym ustaleniu i żąda podjęcia działań naprawczych w celu usunięcia stwierdzonej/stwierdzonych niezgodności.
- d) Jeżeli dokonano jakichkolwiek ustaleń poziomu pierwszego, właściwy organ podejmuje natychmiastowe i odpowiednie działania zgodnie z pkt 21L.B.22, chyba że ustalenie dotyczy organizacji projektującej, która zadeklarowała swoje zdolności projektowe, w którym to przypadku Agencja najpierw wyznacza organizacji termin na wdrożenie działań naprawczych odpowiedni do charakteru danego ustalenia, nieprzekraczający w żadnym razie 21 dni roboczych. Bieg terminu rozpoczyna się z dniem pisemnego powiadomienia organizacji o ustaleniu, w którym żąda się podjęcia działań naprawczych w celu usunięcia stwierdzonej niezgodności. Jeżeli ustalenie poziomu pierwszego dotyczy bezpośrednio statku powietrznego, właściwy organ informuje właściwy organ państwa członkowskiego, w którym dany statek powietrzny jest zarejestrowany.
- e) W przypadku ustaleń poziomu drugiego właściwy organ wyznacza organizacji bądź osobie fizycznej lub prawnej termin na wdrożenie działań naprawczych odpowiedni do charakteru danego ustalenia. Bieg terminu rozpoczyna się z dniem pisemnego powiadomienia organizacji bądź osoby fizycznej lub prawnej o ustaleniu, w którym żąda się podjęcia działań naprawczych w celu usunięcia stwierdzonej niezgodności. Na koniec tego terminu, w zależności od charakteru ustalenia, właściwy organ może go wydłużyć pod warunkiem uzgodnienia z nim zadowalającego planu działań naprawczych;

Właściwy organ ocenia zaproponowane przez organizację bądź osobę fizyczną lub prawną plan działań naprawczych i plan wdrożenia oraz akceptuje je, jeżeli w wyniku tej oceny stwierdzi, że są one wystarczające do usunięcia stwierdzonej/stwierdzonych niezgodności.

W przypadku nieprzedstawienia przez organizację bądź osobę fizyczną lub prawną akceptowalnego planu działań naprawczych lub niezrealizowania planu działań naprawczych w terminie przyjętym lub wydłużonym przez właściwy organ, status stwierdzonej niezgodności zostaje podniesiony do poziomu pierwszego i podejmowane są działania określone w lit. d).

- f) Właściwy organ może wydać uwagi w odniesieniu do następujących przypadków niekwalifikujących się jako ustalenia poziomu pierwszego ani drugiego:
1. w odniesieniu do jakiegokolwiek elementu, którego działanie oceniono jako nieefektywne;
 2. w przypadku stwierdzenia, że dany element może stać się przyczyną niezgodności; lub
 3. w przypadku gdy sugestie lub usprawnienia leżą w interesie ogólnego poziomu bezpieczeństwa organizacji.

Uwagi wydane na mocy niniejszego punktu są przekazywane organizacji bądź osobie fizycznej lub prawnej na piśmie i rejestrowane przez właściwy organ.

21L.B.22 Środki egzekwowania prawodawstwa

- a) Właściwy organ:
1. zawiesza certyfikat, jeżeli uzna, że istnieją uzasadnione podstawy, aby stwierdzić, że jest to konieczne do zapobieżenia realnemu zagrożeniu dla bezpieczeństwa statku powietrznego;
 2. wydaje dyrektywę zdatności do lotu na warunkach określonych w pkt 21L.B.23;
 3. zawiesza, cofa lub ogranicza certyfikat, jeżeli takie działanie jest wymagane na podstawie pkt 21L.B.21 lit. d);
 4. zawiesza lub cofa świadectwo zdatności do lotu lub ograniczone świadectwo zdatności do lotu, jeżeli spełnione są warunki określone w pkt 21L.B.163 lit. b);
 5. zawiesza lub cofa świadectwo zdatności w zakresie hałasu lub ograniczone świadectwo zdatności w zakresie hałasu, jeżeli spełnione są warunki określone w pkt 21L.B.173 lit. b);

6. podejmuje natychmiastowe i odpowiednie działania konieczne do ograniczenia lub zakazania działalności organizacji bądź osoby fizycznej lub prawnej, jeżeli uzna, że istnieją uzasadnione powody świadczące o tym, iż podjęcie takich działań jest niezbędne, aby zapobiec wiarygodnemu zagrożeniu dla bezpieczeństwa statków powietrznych;
 7. ogranicza działalność organizacji bądź osoby fizycznej lub prawnej, która zadeklarowała swoje zdolności w zakresie projektowania lub produkcji wyrobów lub części zgodnie z sekcją A lub która wydaje oświadczenia o zgodności (formularz 52B EASA) lub autoryzowane poświadczenia produkcji/obsługi (formularz 1 EASA) zgodnie z podczęścią R sekcji A niniejszego załącznika na podstawie pkt 21L.B.21 lit. d), lub zakazuje prowadzenia przedmiotowej działalności;
 8. nie może zarejestrować deklaracji zgodności projektowej, dopóki pozostają nierozwiązane ustalenia z pierwotnego badania nadzorczego;
 9. wyrejestrowuje tymczasowo lub na stałe deklarację zgodności projektowej lub deklarację zdolności zgodnie z pkt 21L.B.21 lit. d);
 10. wprowadza wszelkie środki egzekwowania prawodawstwa niezbędne do usunięcia niezgodności z zasadniczymi wymaganiami określonymi w załączniku II do rozporządzenia (UE) 2018/1139 oraz z niniejszym załącznikiem, a w razie potrzeby do zaradzenia jej skutkom.
- b) Po wprowadzeniu środka egzekwowania prawodawstwa zgodnie z lit. a) właściwy organ powiadamia o nim adresata, podaje jego uzasadnienie oraz informuje adresata o przysługującym mu prawie do odwołania.

21L.B.23 Dyrektywy zdatności do lotu

- a) Dyrektywa zdatności do lotu oznacza dokument wydany lub przyjęty przez Agencję, w którym nakazuje się wykonanie czynności na statku powietrznym w celu przywrócenia dopuszczalnego poziomu bezpieczeństwa w sytuacji, gdy dowody wskazują, że poziom bezpieczeństwa statku powietrznego może być zagrożony.
- b) Agencja wydaje dyrektywę zdatności do lotu, gdy:
 1. stwierdzi powstanie na statku powietrznym stanu niebezpiecznego będącego skutkiem wadliwości statku powietrznego, silnika, śmigła lub części zamontowanych na statku powietrznym; oraz
 2. taki stan może występować lub powstać na innych statkach powietrznych.
- c) Dyrektywa zdatności do lotu zawiera co najmniej informacje identyfikujące:
 1. stan niebezpieczny;
 2. statek powietrzny, którego to dotyczy;
 3. wymagane działania;
 4. czas na wykonanie wymaganych czynności;
 5. datę jej wejścia w życie.

21L.B.24 Sposoby spełnienia wymagań

- a) Agencja opracowuje akceptowalne sposoby spełnienia wymagań (»AMC«), które można wykorzystywać do zapewnienia zgodności z rozporządzeniem (UE) 2018/1139 oraz aktów delegowanych i wykonawczych przyjętych na jego podstawie.
- b) W celu zapewnienia zgodności z niniejszym rozporządzeniem można stosować alternatywne sposoby spełnienia wymagań.
- c) Właściwe organy informują Agencję o wszelkich alternatywnych sposobach spełnienia wymagań stosowanych przez osoby fizyczne lub prawne, nad którymi sprawują nadzór, w celu zapewnienia zgodności z niniejszym rozporządzeniem.”;

b) dodaje się podczęści G, H oraz I w brzmieniu:

„PODCZEŚĆ G — ZADEKLAROWANE ORGANIZACJE PRODUKUJĄCE

21L.B.141 Początkowe badanie nadzorcze

- a) Po otrzymaniu deklaracji od organizacji deklarującej swoją zdolność produkcyjną właściwy organ weryfikuje, czy:
1. deklarujący jest uprawniony do deklarowania swojej zdolności produkcyjnej zgodnie z pkt 21L.A.122;
 2. deklaracja zawiera wszystkie informacje określone w pkt 21L.A.123 lit. c); oraz
 3. deklaracja nie zawiera informacji wskazujących na niezgodność z wymaganiami sekcji A podczęść G niniejszego załącznika.
- b) Właściwy organ potwierdza otrzymanie deklaracji, nadając deklującemu indywidualny numer referencyjny zadeklarowanej organizacji produkującej.

21L.B.142 Rejestracja deklaracji zdolności produkcyjnej

Właściwy organ rejestruje w odpowiedniej bazie danych deklarację zdolności produkcyjnej, w tym deklarowany zakres prac, pod warunkiem że:

- a) deklarujący zadeklarował swoją zdolność produkcyjną zgodnie z pkt 21L.A.123;
- b) Deklarujący podjął się realizacji obowiązków zgodnie z pkt 21L.A.127;
- c) nie występują żadne kwestie nierozwiązane zgodnie z pkt 21L.B.141.

21L.B.143 Nadzór

- a) Właściwy organ sprawuje nadzór nad zadeklarowaną organizacją produkującą w celu weryfikacji ciągłego spełniania przez zadeklarowaną organizację produkującą mających zastosowanie wymagań sekcji A, a także wdrożenia środków bezpieczeństwa nakazanych zgodnie z pkt 21L.B.15 lit. c) i d).
- b) Nadzór obejmuje inspekcję pierwszego artykułu wszystkich nowych statków powietrznych, silników, śmigieł lub projektów części wyprodukowanych po raz pierwszy oraz, jak określono w programie sprawowania nadzoru zgodnie z pkt 21L.B.144, inspekcje kolejno produkowanych statków powietrznych, silników, śmigieł i części stanowiących produkcję zadeklarowanej organizacji produkującej.

21L.B.144 Program sprawowania nadzoru

- a) Właściwy organ ustanawia i utrzymuje program sprawowania nadzoru w celu zapewnienia zgodności z pkt 21L.B.143. Program sprawowania nadzoru musi uwzględniać specyfikę danej organizacji, złożoność prowadzonej przez nią działalności oraz wyniki wcześniejszych działań certyfikacyjnych lub czynności nadzorczych i opierać się na ocenie powiązanego ryzyka. Każdy cykl planowania nadzoru obejmuje:
 1. oceny, audyty i inspekcje, w tym, w stosownych przypadkach:
 - (i) oceny systemu zarządzania i audyty procesów;
 - (ii) audyty wyrobu dla odpowiedniej próby wyrobów i części, które wchodzą w zakres prac organizacji;
 - (iii) badanie próby wykonanych prac; oraz
 - (iv) niezapowiedziane inspekcje;
 2. spotkania z udziałem kierownika odpowiedzialnego i właściwego organu, których celem jest bieżąca wymiana między stronami informacji o wszelkich istotnych problemach.

- b) Program sprawowania nadzoru musi obejmować dokumentację dat planowanych i przeprowadzonych ocen, audytów, inspekcji i spotkań.
- c) Stosowany cykl planowania nadzoru nie przekracza 24 miesięcy.
- d) Niezależnie od przepisów lit. c), cykl planowania nadzoru może zostać wydłużony do maksymalnie 36 miesięcy, jeśli właściwy organ stwierdzi, że w ciągu ostatnich 24 miesięcy:
 - 1. organizacja wykazała, że skutecznie identyfikuje zagrożenia dla bezpieczeństwa lotniczego i zarządza towarzyszącym im ryzykiem;
 - 2. organizacja niezmiennie wykazywała zgodność z pkt 21L.A.128 i ma pełną kontrolę nad wszelkimi zmianami w systemie zarządzania produkcją;
 - 3. nie stwierdzono ustaleń poziomu pierwszego;
 - 4. wszystkie działania naprawcze zrealizowano w terminie zatwierdzonym lub wydłużonym przez właściwy organ zgodnie z pkt 21L.B.21.
- e) Niezależnie od przepisów lit. c), cykl planowania nadzoru może zostać ponadto wydłużony do maksymalnie 48 miesięcy, jeśli oprócz warunków przewidzianych w lit. d) organizacja opracuje, a właściwy organ zatwierdzi skuteczny, stały system zgłaszania właściwemu organowi wyników w zakresie bezpieczeństwa oraz przestrzegania przepisów przez samą organizację.
- f) Cykl planowania nadzoru może zostać skrócony, jeżeli istnieją dowody, że wyniki w zakresie bezpieczeństwa osiągnięte przez organizację uległy pogorszeniu.
- g) Po zakończeniu każdego cyklu planowania nadzoru właściwy organ wydaje zalecenie w sprawie kontynuacji działalności prowadzonej przez zadeklarowaną organizację produkującą na podstawie jej deklaracji zdolności produkcyjnej, odzwierciedlające wyniki nadzoru.

21L.B.145 Czynności nadzorcze

- a) W przypadku gdy właściwy organ weryfikuje spełnianie wymagań przez zadeklarowaną organizację produkującą zgodnie z pkt 21L.B.143 oraz program sprawowania nadzoru ustanowiony zgodnie z pkt 21L.B.144:
 - 1. zapewnia personelowi odpowiedzialnemu za nadzór wytyczne dotyczące wykonywania przydzielonych mu zadań;
 - 2. przeprowadza oceny, audyty i inspekcje oraz, w razie konieczności, niezapowiedziane inspekcje;
 - 3. gromadzi niezbędne dowody na wypadek konieczności podjęcia dalszych działań, w tym zastosowania środków przewidzianych w pkt 21L.B.21 i 21L.B.22;
 - 4. informuje zadeklarowaną organizację produkującą o wynikach czynności nadzorczych.
- b) W przypadku gdy obiekty zadeklarowanej organizacji produkującej znajdują się w więcej niż jednym państwie, właściwy organ określony w pkt 21L.2 może wyrazić zgodę na wykonanie zadań z zakresu nadzoru przez właściwy organ (właściwe organy) państwa członkowskiego (państw członkowskich), w którym(-ych) znajdują się jej pozostałe obiekty, lub przez Agencję w odniesieniu do obiektów znajdujących się w państwie trzecim. O istnieniu i zakresie takiej zgody informowane są wszystkie zadeklarowane organizacje produkujące, których to dotyczy.
- c) W przypadku wszelkich czynności nadzorczych, które są wykonywane przez właściwy organ w obiektach znajdujących się w innym państwie członkowskim niż główne miejsce prowadzenia działalności danej organizacji, właściwy organ informuje właściwy organ tego państwa członkowskiego przed przeprowadzeniem jakiegokolwiek audytu na miejscu lub inspekcji obiektów.

- d) Właściwy organ gromadzi i przetwarza wszelkie informacje uznane za użyteczne w kontekście realizacji czynności nadzorczych.
- e) Jeżeli właściwy organ wykryje niezgodność dotyczącą spełniania przez zadeklarowaną organizację produkującą mających zastosowanie wymagań sekcji A oraz wdrożenia środków bezpieczeństwa nakazanych zgodnie z pkt 21L.B.15 lit. c) i d), podejmuje działanie zgodnie z pkt 21L.B.21 i 21L.B.22.

21L.B.146 **Zmiany w deklaracjach**

- a) Po otrzymaniu powiadomienia o zmianach zgodnie z pkt 21L.A.128 właściwy organ weryfikuje kompletność powiadomienia zgodnie z pkt 21L.B.141.
- b) Właściwy organ aktualizuje swój program sprawowania nadzoru ustanowiony zgodnie z pkt 21L.B.144 i bada, czy konieczne jest ustanowienie warunków, na jakich organizacja może działać w trakcie zmiany.
- c) Jeżeli zmiana ma wpływ na którykolwiek z aspektów deklaracji zarejestrowanej zgodnie z pkt 21L.B.142, właściwy organ dokonuje aktualizacji w rejestrze.
- d) Po zakończeniu czynności wymaganych w lit. a)–c) właściwy organ potwierdza otrzymanie powiadomienia od zadeklarowanej organizacji produkującej.

PODCZEŚĆ H — ŚWIADECTWA ZDATNOŚCI DO LOTU I OGRANICZONE ŚWIADECTWA ZDATNOŚCI DO LOTU

21L.B.161 **Badanie**

- a) Właściwy organ państwa członkowskiego rejestru opracowuje procedury przeprowadzania badań, obejmujące przynajmniej następujące elementy:
 - 1. ocenę kwalifikowalności wnioskodawcy;
 - 2. ocenę wniosku pod kątem spełnienia warunków;
 - 3. klasyfikację świadectw zdatności do lotu;
 - 4. ocenę dokumentacji otrzymanej wraz z wnioskiem;
 - 5. inspekcje statku powietrznego;
 - 6. określenie niezbędnych warunków, zastrzeżeń lub ograniczeń dotyczących świadectwa.
- b) Po otrzymaniu wniosku o wydanie świadectwa zdatności do lotu lub ograniczonego świadectwa zdatności do lotu właściwy organ państwa członkowskiego rejestru weryfikuje, czy statek powietrzny wchodzi w zakres określony w pkt 21L.A.141.
- c) Właściwy organ państwa członkowskiego rejestru przeprowadza badanie wystarczające do uzasadnienia wydania, utrzymania w mocy, zmiany, zawieszenia lub cofnięcia świadectwa zdatności do lotu lub ograniczonego świadectwa zdatności do lotu. Przeprowadzając badanie związane z wydaniem świadectwa zdatności do lotu lub ograniczonego świadectwa zdatności do lotu nowo wyprodukowanego statku powietrznego, właściwy organ państwa członkowskiego rejestru ocenia potrzebę przeprowadzenia inspekcji fizycznej statku powietrznego w celu zapewnienia zgodności i bezpieczeństwa lotu statku powietrznego przed wydaniem świadectwa zdatności do lotu lub ograniczonego świadectwa zdatności do lotu. Ocena ta uwzględnia:
 - 1. wyniki inspekcji fizycznej pierwszego artykułu danego wyrobu w ostatecznej konfiguracji, przeprowadzonej zgodnie z pkt 21L.B.143 lit. b) lub pkt 21L.B.251 lit. b) przez właściwy organ państwa członkowskiego rejestru lub przez właściwy organ nadzorujący organizację bądź osobę fizyczną lub prawną, która wyprodukowała dany statek powietrzny, jeżeli jest to inny organ;

2. czas od przeprowadzenia przez właściwy organ państwa członkowskiego rejestru ostatniej inspekcji fizycznej statku powietrznego wyprodukowanego przez organizację, bądź osoby fizycznej lub prawnej, która wyprodukowała dany statek powietrzny;
3. wyniki nadzoru nad organizacją wydającą oświadczenie o zgodności statku powietrznego, przeprowadzonego zgodnie z podczęścią G niniejszego załącznika lub zgodnie z sekcją B podczęść G załącznika I (część 21), lub wyniki weryfikacji innych oświadczeń o zgodności (formularz 52B EASA) lub autoryzowanych poświadczeń produkcji/obsługi (formularz 1 EASA), które zostały wydane przez tego samego podpisującego, przeprowadzonej zgodnie z sekcją A podczęść R niniejszego załącznika;
4. czas od ostatniej wizytacji nadzorczej organizacji zgodnie z podczęścią G niniejszego załącznika lub sekcją B podczęść G załącznika I (część 21) lub od ostatniej weryfikacji oświadczenia o zgodności (formularz 52B EASA) lub autoryzowanego poświadczenia produkcji/obsługi (formularz 1 EASA) wydanych przez tego samego podpisującego, przeprowadzonej zgodnie z sekcją A podczęść R niniejszego załącznika.

21L.B.162 Wydanie lub zmiana świadectwa zdatności do lotu lub ograniczonego świadectwa zdatności do lotu

- a) Właściwy organ państwa członkowskiego rejestru bez zbędnej zwłoki wydaje lub zmienia świadectwo zdatności do lotu (formularz 25 EASA, zob. dodatek VI do załącznika I (część 21)), jeżeli wnioskodawca dostarczył dokumentację wymaganą na mocy pkt 21L.A.143 i wywiązuje się z obowiązków określonych w pkt 21L.A.144 oraz po upewnieniu się, że spełnione są poniższe warunki:
 1. w przypadku nowych statków powietrznych – statek powietrzny, w stosownych przypadkach łącznie z jego silnikiem i śmigłem, odpowiada projektowi zatwierdzonemu zgodnie z podczęścią B niniejszego załącznika i jest w stanie zapewniającym bezpieczną eksploatację;
 2. w przypadku używanych statków powietrznych:
 - (i) statek powietrzny, w stosownych przypadkach łącznie z jego silnikiem i śmigłem, odpowiada projektowi typu zatwierdzonemu zgodnie z podczęścią B niniejszego załącznika oraz wymogom wszelkich uzupełniających certyfikatów typu, zmian lub napraw zatwierdzonych zgodnie z podczęściami D, E lub M niniejszego załącznika;
 - (ii) zostały spełnione mające zastosowanie dyrektywy zdatności do lotu; oraz
 - (iii) statek powietrzny, w stosownych przypadkach łącznie z jego silnikiem i śmigłem, poddano inspekcji zgodnie z załącznikiem I (część M) lub załącznikiem Vb (część ML) do rozporządzenia (UE) nr 1321/2014.
- b) Właściwy organ państwa członkowskiego rejestru bez zbędnej zwłoki wydaje lub zmienia ograniczone świadectwo zdatności do lotu (formularz 24B EASA, zob. dodatek I), jeżeli wnioskodawca dostarczył dokumentację wymaganą na mocy pkt 21L.A.143 i wywiązuje się z obowiązków określonych w pkt 21L.A.144 oraz po upewnieniu się, że spełnione są poniższe warunki:
 1. w przypadku nowych statków powietrznych – statek powietrzny, w stosownych przypadkach łącznie z jego silnikiem i śmigłem, odpowiada projektowi statku powietrznego, dla którego zadeklarowano zgodność projektową zgodnie z sekcją A podczęść C niniejszego załącznika, co Agencja zarejestrowała zgodnie z pkt 21L.B.63 w momencie składania wniosku, oraz jest w stanie zapewniającym bezpieczną eksploatację;
 2. w przypadku używanych statków powietrznych:
 - (i) statek powietrzny, w stosownych przypadkach łącznie z jego silnikiem i śmigłem, odpowiada projektowi statku powietrznego, dla którego zadeklarowano zgodność projektową zgodnie z sekcją A podczęść C niniejszego załącznika, co Agencja zarejestrowała zgodnie z pkt 21L.B.63 w momencie składania wniosku, wraz ze wszelkimi zmianami projektu lub zmianami projektu naprawy, dla których zadeklarowano zgodność projektową zgodnie z sekcją A podczęść F lub podczęść N niniejszego załącznika, co zarejestrowała Agencja zgodnie z pkt 21L.B.122 lub pkt 21L.B.222 lub deklarujący zgodnie z pkt 21L.A.105 lit. c);

- (ii) zostały spełnione mające zastosowanie dyrektywy zdatności do lotu; oraz
 - (iii) statek powietrzny poddano inspekcji zgodnie z załącznikiem I (część M) lub załącznikiem Vb (część ML) do rozporządzenia (UE) nr 1321/2014.
- c) W drodze odstępstwa od pkt 21L.B.162 lit. a) i b), w odniesieniu do używanego statku powietrznego pochodzącego z innego państwa członkowskiego właściwy organ nowego państwa członkowskiego rejestru wydaje świadectwo zdatności do lotu lub ograniczone świadectwo zdatności do lotu, jeżeli wnioskodawca dostarczył dokumentację wymaganą na mocy pkt 21L.A.145 lit. b) oraz po upewnieniu się, że wnioskodawca spełnia wymogi pkt 21L.A.144 lit. a).
- d) W odniesieniu do nowych statków powietrznych oraz używanych statków powietrznych pochodzących z państw trzecich, właściwy organ państwa członkowskiego rejestru, oprócz odpowiedniego świadectwa zdatności do lotu, o którym mowa w lit. a) lub b), wydaje:
1. w przypadku statku powietrznego objętego załącznikiem I (część M) do rozporządzenia (UE) nr 1321/2014 – początkowe poświadczenie przeglądu zdatności do lotu (formularz 15a EASA, dodatek II);
 2. w przypadku nowego statku powietrznego objętego załącznikiem Vb (część ML) do rozporządzenia (UE) nr 1321/2014 – początkowe poświadczenie przeglądu zdatności do lotu (formularz 15c EASA, dodatek II);
 3. w przypadku używanego statku powietrznego pochodzącego z państwa trzeciego i objętego załącznikiem Vb (część ML) do rozporządzenia (UE) nr 1321/2014 – początkowe poświadczenie przeglądu zdatności do lotu (formularz 15c EASA, dodatek II), jeżeli właściwy organ przeprowadził przegląd zdatności do lotu.
- e) Świadectwo zdatności do lotu lub ograniczone świadectwo zdatności do lotu wydaje się na czas nieokreślony. Może ono zostać zmienione wyłącznie przez właściwy organ państwa członkowskiego rejestru.

21L.B.163 **Nadzór**

- a) Po uzyskaniu dowodu naruszenia któregośkolwiek z warunków wydania świadectwa zdatności do lotu lub ograniczonego świadectwa zdatności do lotu lub dowodu na to, że posiadacz nie spełnia odpowiednich wymogów rozporządzenia (UE) 2018/1139 oraz aktów delegowanych i wykonawczych przyjętych na jego podstawie lub właściwego projektu typu lub właściwych danych projektowych statku powietrznego, dla których zadeklarowano zgodność projektową, lub wymagań dotyczących ciągłej zdatności do lotu, właściwy organ państwa członkowskiego rejestru stwierdza ustalenie niezgodności zgodnie z pkt 21L.B.21.
- b) Jeżeli certyfikat typu, na podstawie którego wydano świadectwo zdatności do lotu, zostaje zawieszony lub cofnięty lub w inny sposób traci ważność zgodnie z pkt 21L.A.30, lub gdy deklaracja zgodności projektowej, na podstawie której wydano ograniczone świadectwo zdatności do lotu, nie jest już zarejestrowana zgodnie z pkt 21L.B.63, właściwy organ państwa członkowskiego rejestru podejmuje działanie zgodnie z pkt 21L.B.22.

PODCZĘŚĆ I — ŚWIADECTWA ZDATNOŚCI W ZAKRESIE HAŁASU

21L.B.171 **Badanie**

- a) Właściwy organ państwa członkowskiego rejestru opracowuje procedury przeprowadzania badań, obejmujące przynajmniej następujące elementy:
1. ocenę kwalifikowalności wnioskodawcy;
 2. ocenę wniosku pod kątem spełnienia warunków;
 3. ocenę dokumentacji otrzymanej wraz z wnioskiem;
 4. inspekcje statku powietrznego.

- b) Po otrzymaniu wniosku o wydanie świadectwa zdatności w zakresie hałasu lub ograniczonego świadectwa zdatności w zakresie hałasu właściwy organ państwa członkowskiego rejestru weryfikuje, czy statek powietrzny wchodzi w zakres określony w pkt 21L.A.161.
- c) Właściwy organ państwa członkowskiego rejestru przeprowadza – w stosunku do wnioskującego o wydanie lub posiadacza świadectwa zdatności w zakresie hałasu lub ograniczonego świadectwa zdatności w zakresie hałasu – badanie wystarczające do uzasadnienia wydania, utrzymania w mocy, zmiany, zawieszenia lub cofnięcia świadectwa.

21L.B.172 **Wydawanie lub zmiana świadectw zdatności w zakresie hałasu**

- a) Właściwy organ państwa członkowskiego rejestru bez zbędnej zwłoki wydaje świadectwa zdatności w zakresie hałasu (formularz 45 EASA, zob. dodatek VII do załącznika I (część 21)) oraz ograniczone świadectwa zdatności w zakresie hałasu (formularz 45B EASA, zob. dodatek II) lub wprowadza w nich zmiany, jeżeli wnioskodawca dostarczył dokumentację wymaganą na mocy pkt 21L.A.163 oraz po upewnieniu się, że statek powietrzny odpowiada stosownym informacjom dotyczącym hałasu określonym zgodnie z mającymi zastosowanie wymaganiami w zakresie hałasu.
- b) W przypadku używanych statków powietrznych pochodzących z innego państwa członkowskiego świadectwo zdatności w zakresie hałasu lub ograniczone świadectwo zdatności w zakresie hałasu wydaje się na podstawie odpowiednich danych z bazy danych Agencji na temat poziomów hałasu.
- c) Świadectwo zdatności w zakresie hałasu lub ograniczone świadectwo zdatności w zakresie hałasu wydaje się na czas nieokreślony. Może ono zostać zmienione wyłącznie przez właściwy organ państwa członkowskiego rejestru.

21L.B.173 **Nadzór**

- a) Po uzyskaniu dowodu naruszenia któregośkolwiek z warunków wydania świadectwa zdatności w zakresie hałasu lub ograniczonego świadectwa zdatności w zakresie hałasu lub dowodu na to, że posiadacz nie spełnia odpowiednich wymogów rozporządzenia (UE) 2018/1139 oraz aktów delegowanych i wykonawczych przyjętych na jego podstawie lub właściwego projektu typu lub właściwych danych projektowych statku powietrznego, dla których zadeklarowano zgodność projektową, właściwy organ państwa członkowskiego rejestru stwierdza ustalenie niezgodności zgodnie z pkt 21L.B.21.
- b) Jeżeli certyfikat typu, na podstawie którego wydano świadectwo zdatności w zakresie hałasu, zostaje zawieszony lub cofnięty lub w inny sposób traci ważność zgodnie z pkt 21L.A.30, lub gdy deklaracja zgodności projektowej, na podstawie której wydano ograniczone świadectwo zdatności w zakresie hałasu, nie jest już zarejestrowana zgodnie z pkt 21L.B.63, właściwy organ państwa członkowskiego rejestru podejmuje działanie zgodnie z pkt 21L.B.22.;
- c) dodaje się podczęść P w brzmieniu:

„PODCZEŚĆ P — ZEZWOLENIE NA LOT

21L.B.241 **Badanie przed wydaniem zezwolenia na lot**

- a) Nie naruszając przepisów sekcji B podczęść P załącznika I (część 21), właściwy organ państwa członkowskiego, rozpatrując wniosek o wydanie zezwolenia na lot dla statku powietrznego objętego zakresem niniejszego załącznika, przeprowadza inspekcję fizyczną statku powietrznego i upewnia się, że statek powietrzny odpowiada projektowi określonemu w pkt 21.A.708 wspomnianego załącznika I (część 21) przed lotem, jeżeli wniosek o zezwolenie na lot dotyczy:
 1. działań w zakresie wykazania zgodności, określonych w pkt 21L.A.25, w odniesieniu do statku powietrznego, który posiada lub ma uzyskać certyfikat typu;
 2. działań w zakresie wykazania zgodności, określonych w pkt 21L.A.44, w odniesieniu do statku powietrznego, którego zgodność projektowa została lub ma zostać zadeklarowana.

- b) W przypadku wszystkich innych wniosków o wydanie zezwolenia na lot w odniesieniu do działań oraz statków powietrznych objętych zakresem niniejszego załącznika właściwy organ ocenia, zgodnie z pkt 21.B.520 załącznika I (część 21), potrzebę przeprowadzenia inspekcji fizycznej.
- c) Jeżeli właściwy organ znajdzie dowody wskazujące, że statek powietrzny nie odpowiada projektowi określoneemu w pkt 21.A.708 załącznika I (część 21), zgłasza ustalenie zgodnie z pkt 21L.B.21.

21L.B.242 **Badanie przed wydaniem warunków lotu**

- a) Nie naruszając przepisów sekcji B podczęść P załącznika I (część 21), w przypadku rozpatrywania wniosku o zatwierdzenie warunków lotu dla statku powietrznego objętego zakresem niniejszego załącznika, Agencja:
 - 1. przeprowadza krytyczny przegląd projektu oraz inspekcję fizyczną i ocenę statku powietrznego w celu upewnienia się, że statek powietrzny jest w stanie bezpiecznie wykonać lot oraz że próby w locie można przeprowadzić w sposób bezpieczny, w przypadku gdy wniosek dotyczący warunków lotu wiąże się z działaniami w zakresie wykazania zgodności określonymi w pkt 21L.A.25 w odniesieniu do statku powietrznego, który posiada lub ma uzyskać certyfikat typu;
 - 2. przeprowadza inspekcję fizyczną i ocenę statku powietrznego w celu upewnienia się, że statek powietrzny jest w stanie bezpiecznie wykonać lot oraz że próby w locie można przeprowadzić w sposób bezpieczny, w przypadku gdy wniosek dotyczący warunków lotu wiąże się z działaniami w zakresie wykazania zgodności określonymi w pkt 21L.A.44 w odniesieniu do statku powietrznego, dla którego została lub ma zostać zadeklarowana zgodność projektowa;
 - 3. określa potrzebę przeprowadzenia inspekcji fizycznej i oceny statku powietrznego oraz krytycznego przeglądu projektu w celu upewnienia się, że statek powietrzny jest w stanie bezpiecznie wykonać lot oraz że próby w locie można przeprowadzić w sposób bezpieczny, w przypadku gdy wniosek dotyczący warunków lotu wiąże się z działaniami w zakresie wykazania zgodności w odniesieniu do poważnej zmiany, o której mowa w pkt 21L.A.66, uzupełniającego certyfikatu typu, o którym mowa w pkt 21L.A.85, lub poważnej naprawy, o której mowa w pkt 21L.A.206, na podstawie oceny przeprowadzonej zgodnie z pkt 21L.B.83, pkt 21L.B.102 i pkt 21L.B.203;
 - 4. określa potrzebę przeprowadzenia inspekcji fizycznej i oceny statku powietrznego w celu upewnienia się, że statek powietrzny jest w stanie bezpiecznie wykonać lot oraz że próby w locie można przeprowadzić w sposób bezpieczny, w przypadku gdy wniosek dotyczący warunków lotu wiąże się z działaniami w zakresie wykazania zgodności w odniesieniu do poważnej zmiany, o której mowa w pkt 21L.A.108, lub poważnej naprawy, o której mowa w pkt 21L.A.227, na podstawie oceny przeprowadzonej zgodnie z pkt 21L.B.121 i pkt 21L.B.221.
- b) Jeżeli Agencja znajdzie dowody wskazujące, że statek powietrzny może nie być w stanie wykonać bezpiecznego lotu, zgłasza ustalenie zgodnie z pkt 21L.B.21.”;

d) dodaje się podczęść R w brzmieniu:

„PODCZEŚĆ R – OŚWIADCZENIE O ZGODNOŚCI DLA STATKU POWIETRZNEGO ORAZ AUTORYZOWANE POŚWIADCZENIA PRODUKCJI/OBSŁUGI (FORMULARZ 1 EASA) DLA SILNIKÓW I ŚMIGIEŁ ORAZ ICH CZĘŚCI, KTÓRE SĄ ZGODNE Z DEKLARACJĄ ZGODNOŚCI PROJEKTOWEJ

21L.B.251 **Nadzór**

- a) Właściwy organ sprawuje nadzór nad osobą fizyczną lub prawną wydającą oświadczenia o zgodności (formularz 52B EASA) lub autoryzowane poświadczenia produkcji/obsługi (formularz 1 EASA) zgodnie z sekcją A podczęść R niniejszego załącznika w celu weryfikacji ciągłej zgodności osoby fizycznej lub prawnej z mającymi zastosowanie wymaganiami sekcji A, a także wdrożenia środków bezpieczeństwa nakazanych zgodnie z pkt 21L.B.15 lit. c) i d).

- b) Nadzór obejmuje inspekcję pierwszego artykułu wszystkich nowych statków powietrznych, silników, śmigieł lub części wyprodukowanych po raz pierwszy, dla których dana osoba fizyczna lub prawna wydała oświadczenie o zgodności (formularz 52B EASA) lub autoryzowane poświadczenie produkcji/obsługi (formularz 1 EASA), oraz, jak określono w programie sprawowania nadzoru zgodnie z pkt 21L.B.252, inspekcje kolejnych statków powietrznych, silników, śmigieł i części produkowanych przez tę osobę fizyczną lub prawną.

21L.B.252 Program sprawowania nadzoru

- a) Właściwy organ ustanawia i utrzymuje program sprawowania nadzoru w celu zapewnienia zgodności z pkt 21L.B.251. Program sprawowania nadzoru musi uwzględniać specyfikę danej osoby fizycznej lub prawnej, złożoność prowadzonej przez nią działalności oraz wyniki wcześniejszych czynności nadzorczych i opierać się na ocenie powiązanego ryzyka. Każdy cykl planowania nadzoru obejmuje:
1. oceny, audyty i inspekcje, w tym, w stosownych przypadkach:
 - (i) oceny systemu kontroli produkcji i audyty procesów;
 - (ii) audyty wyrobu dla odpowiedniej próby wyrobów i części, które wchodzą w zakres prac osoby fizycznej lub prawnej;
 - (iii) badanie próby wykonanych prac; oraz
 - (iv) niezapowiedziane inspekcje;
 2. spotkania osoby fizycznej lub prawnej z właściwym organem, których celem jest bieżąca wymiana między stronami informacji o wszelkich istotnych problemach.
- b) Program sprawowania nadzoru musi obejmować dokumentację dat planowanych i przeprowadzonych ocen, audytów, inspekcji i spotkań.
- c) Stosowany cykl planowania nadzoru nie przekracza 24 miesięcy.
- d) Niezależnie od przepisów lit. c), cykl planowania nadzoru może zostać wydłużony do maksymalnie 36 miesięcy, jeśli właściwy organ stwierdzi, że w ciągu ostatnich 24 miesięcy:
1. osoba fizyczna lub prawna wykazała, że skutecznie identyfikuje zagrożenia dla bezpieczeństwa lotniczego i zarządza towarzyszącym im ryzykiem;
 2. osoba fizyczna lub prawna niezmiennie wykazywała zgodność z pkt 21L.A.273 i ma pełną kontrolę nad wszelkimi zmianami w systemie zarządzania produkcją;
 3. nie stwierdzono ustaleń poziomu pierwszego;
 4. wszystkie działania naprawcze zrealizowano w terminie zatwierdzonym lub wydłużonym przez właściwy organ zgodnie z pkt 21L.B.21.
- e) Niezależnie od przepisów lit. c), cykl planowania nadzoru może zostać ponadto wydłużony do maksymalnie 48 miesięcy, jeśli oprócz warunków przewidzianych w lit. d) osoba fizyczna lub prawna opracuje, a właściwy organ zatwierdzi skuteczny, stały system zgłaszania właściwemu organowi wyników w zakresie bezpieczeństwa oraz przestrzegania przepisów przez samą osobę fizyczną lub prawną.
- f) Cykl planowania nadzoru może zostać skrócony, jeżeli istnieją dowody, że wyniki w zakresie bezpieczeństwa osiągnęte przez osobę fizyczną lub prawną uległy pogorszeniu.
- g) Po zakończeniu każdego cyklu planowania nadzoru właściwy organ wydaje zalecenie w sprawie kontynuacji działalności prowadzonej przez osobę fizyczną lub prawną, odzwierciedlające wyniki nadzoru.

21L.B.253 Czynności nadzorcze

- a) W przypadku gdy właściwy organ weryfikuje spełnianie wymagań przez osobę fizyczną lub prawną pkt 21L.B.251 oraz program sprawowania nadzoru ustanowiony zgodnie z pkt 21L.B.252:
1. zapewnia personelowi odpowiedzialnemu za nadzór wytyczne dotyczące wykonywania przydzielonych mu zadań;
 2. przeprowadza oceny, audyty i inspekcje oraz, w razie konieczności, niezapowiedziane inspekcje;
 3. gromadzi niezbędne dowody na wypadek konieczności podjęcia dalszych działań, w tym zastosowania środków przewidzianych w pkt 21L.B.21 i 21L.B.22;
 4. informuje osobę fizyczną lub prawną o wynikach czynności nadzorczych.
- b) W przypadku gdy obiekty osoby fizycznej lub prawnej znajdują się w więcej niż jednym państwie, właściwy organ określony w pkt 21L.2 może wyrazić zgodę na wykonanie zadań z zakresu nadzoru przez właściwy organ (właściwe organy) państwa członkowskiego (państw członkowskich), w którym(-ych) znajdują się jej pozostałe obiekty, lub przez Agencję w odniesieniu do obiektów znajdujących się w państwie trzecim. O istnieniu i zakresie takiej zgody informowane są wszystkie osoby fizyczne lub prawne, których ona dotyczy.
- c) W przypadku wszelkich czynności nadzorczych, które są wykonywane przez właściwy organ w obiektach znajdujących się w innym państwie członkowskim niż główne miejsce prowadzenia działalności danej osoby fizycznej lub prawnej, właściwy organ informuje właściwy organ tego państwa członkowskiego przed przeprowadzeniem jakiegokolwiek audytu na miejscu lub inspekcji obiektów.
- d) Właściwy organ gromadzi i przetwarza wszelkie informacje uznane za użyteczne w kontekście realizacji czynności nadzorczych.
- e) Jeżeli właściwy organ zidentyfikuje niezgodność dotyczącą spełniania przez osobę fizyczną lub prawną, wydającą oświadczenia o zgodności (formularz 52B EASA) lub autoryzowane poświadczenia produkcji/obsługi (formularz 1 EASA), mających zastosowanie wymagań sekcji A oraz wdrożenia środków bezpieczeństwa nakazanych zgodnie z pkt 21L.B.15 lit. c) i d), podejmuje działanie zgodnie z pkt 21L.B.21 i 21L.B.22.”.
-